

MUZEJ IZRAELA, JERUZALEM, IZRAEL (THE ISRAEL MUSEUM, JERUSALEM, ISRAEL)

LADA PRIESTER □ Hrvatski povijesni muzej, Zagreb

sl.1 Panoramski snimak Muzeja Izraela (The Israel Museum), Jerusalema, Izrael
© Muzej Izraela (The Israel Museum), Jerusalema, Izrael

sl.2 Pogled noću na Muzej Izraela
© Muzej Izraela (The Israel Museum), Jerusalema, Izrael

sl.3 Shrine of the Book u kojem su izloženi Kumranski spisi (zapisi sekte Esena s Mrtvog mora)
© Muzej Izraela (The Israel Museum), Jerusalema, Izrael

Za vrijeme boravka u Izraelu u veljači 2003. posjetila sam brojne muzeje i arheološka nalazišta - muzeje na otvorenom u raznim dijelovima države.

Tema prethodnog broja "Informaticae Museologicae" bila je arhitektura muzeja, pa je ovo zakašnjela prigoda da se osvrnem na osobitosti nacionalnog Muzeja Izraela, čije su kolekcije izložene u suvremenom građevinskom kompleksu iz druge polovice 20. stoljeća.

Muzej Izraela u Jeruzalemu naročito me impresionirao arhitekturom iz koje proizlaze i sve zanimljivosti njegova stalnog postava. Arhitektonski kompleks je nastao prema zamisli dvoje izraelskih arhitekata, Alfreda Mansfelda i Dore Gad, a realiziran je na osnovi planova dvojice američkih arhitekata, Frederika Kieslera i Armanda Bartosa. Svečano je otvoren 1965., a nalazi se u novijem dijelu Jeruzalema, u blizini Kneseta. Stari dio Jeruzalema unutar srednjovjekovnih bedema okružen je brežuljcima na kojima su kasnije izgrađena stambena naselja. Na jednoj od tih blagih uzvisina izgrađen je i ovaj muzej. Iako zauzima veliku površinu, muzej se teško može uočiti s neke druge jeruzalemske uzvisine ili udoline. Svojim jednostavnim oblikom taj se arhitektonski kompleks savršeno prilagodio konfiguraciji terena i uklopio u mediteransku vegetaciju. Kada bi se ta jednostavna građevina izdvojila iz prostora u kojem se nalazi, ona s estetskog aspekta ne bi bila ništa osobito. Međutim, ovdje je postignut izuzetan sklad moderne arhitekture i ambijenta. S prostrana parkirališta ulazi se u park muzeja i odmah se uočava niska četvrtasta građevina prekrivena neobičnom kupolom. Taj je dio odvojen od cjelokupna muzejskoga kompleksa. Svojim osebnim oblikom, izvana četverokutna a u unutrašnjosti kružna građevina dočarava nam izgled pustinjske pećine, a u njoj su, uz adekvatne klimatske uvjete i posebno osvjetljenje, izloženi Kumranski spisi (zapisi sekte Esena s Mrtvog mora). Blagim usponom kroz park s originalnim antičkim skulpturama približavamo se glavnom ulazu u muzej.

Čitav muzejski kompleks u konfiguraciji terena zapravo je skup odvojenih pravilnih četverokutnih geometrijskih tijela različitih veličina. To su izložbeni paviljoni u kojima su instalirani različiti muzejski sadržaji i svi su međusobno povezani. Pravilnih linija, bijeli s tamnim ravnim krovovima, paviljoni su skladno uklopljeni u okolinu među masline i čemprese. Poseban efekt u noći proizlazi iz cjelokupna osvjetljenja muzejskih paviljona. Kroz staklene površine paviljona izbija unutrašnja rasvjeta koja se stapa s diskretnom rasvjetom izvana. Iz samog oblika paviljona i međusobne povezanosti proizlazi sva funkcionalnost unutrašnjeg izložbenog prostora.

Kroz glavni ulaz dolazimo u prostranu prostoriju u kojoj se, uz ostale propagandne sadržaje, prodaju i ulaznice. Ono što ovaj muzej čini posebnim je zapravo njegov jednostavni postav, smješten na dvije etaže. Fundus muzeja je nastao na osnovi nekoliko velikih donacija iz privatnih zbirki (kolekcije Bronfman, Bzalel i dr.) te arheoloških istraživanja na području Izraela. U muzejskim se zbirkama nalaze predmeti iz Izraela i ostalih dijelova svijeta, od prethistorijskih nalaza do djela suvremene likovne umjetnosti. Takve muzejske izložke običavali smo gledati u palačama i dvorcima velikih svjetskih muzeja i arhitektura nam je dijelom odvlačila pažnju od eksponata.

U ovome nam muzeju jednostavne plohe izložbenih prostorija dopuštaju posvećivanje samo izloženim umjetninama. Manje predmete gledamo izložene u jednostavnim staklenim vitrinama, a veći eksponati stoje slobodno u prostoru, vidljivi sa svih strana. Legende uz izložke su dvojezične, na hebrejskom i engleskom. Način kretanja po izložbenim prostorijama je dobro osmišljen jer, kada uđete na glavni ulaz, možete razgledati cijeli muzej. Ako vam postane zamorno, nakon svakog dijela možete izaći, jer svaki odjel ima zaseban izlaz. Muzej može primiti velik broj

posjetitelja, a razgledanje postava može trajati i nekoliko sati. Različiti sadržaji koji su smješteni u ovoj modernoj arhitekturi postavljeni su tako da omogućuju odmor posjetitelju nakon dužeg razgledanja. Na svakoj većoj površini nalazi se prostor s klupama namijenjen odmoru. Položaj restorana, između izložbenih paviljona, također je dobro osmišljen. Njegov položaj i prostranost omogućuju odmor većem broju posjetitelja. Muzej s tako raspoređenim sadržajima posjetitelju može omogućiti dugotrajno razgledanje izložbenih prostorija uz minimalan zamor. Muzej je dostupan i teško pokretnim i invalidnim osobama.

Osim stalnog postava muzej ima i prostorije za povremene izložbe, biblioteku, sobe za predavanja, radne prostorije za osoblje, restorane, a nudi i popratne sadržaje poput video projekcija, likovne radionice i sl. Muzej je svoje radno vrijeme prilagodio posjetiteljima: nedjeljom, ponedjeljkom, srijedom i petkom je otvoren od 10 do 16 sati, utorkom od 16 do 21 sat, a četvrtkom od 10 do 21 sat. Inače je četvrtkom muzej bio otvoren i do 22 sata zbog velike posjećenosti. Tijekom veljače 2003., zbog ratnih događanja (II. zaljevski rat na pomolu!) u Jeruzalemu i u čitavom Izraelu bilo je malo turista. Kako je radno vrijeme ovog muzeja prilagođeno posjetiteljima, ono je u tom razdoblju bilo skraćeno. Jeruzalem je inače u to vrijeme prepun stranaca koji uglavnom obilaze stari dio grada. U Muzej Izraela, koji je prilično daleko od povijesne jezgre, trebalo bi na neki način pozvati individualne turiste. Više reklamnih letaka za taj nacionalni muzej trebalo bi turistima možda dijeliti u hotelima, turističkim uredima te u muzejima smještenim unutar gradskih zidina. Iako sam prije dolaska u Jeruzalem znala za taj muzej, informaciju o radnom vremenu i kako do njega doći dala mi je vlasnica jedne male suvenirnice. Što se tiče kulturnih događanja u prostorijama muzeja, ona se objavljuju u dvomjesečnom vodiču koji se besplatno dijeli prilikom kupnje ulaznica. Posjetitelji dobivaju i plan muzeja koji sadržava tlocrt i raspored izložbenih prostorija i popratnih sadržaja.

U čitavom Izraelu uobičajeno je da se na mramorne spomen-ploče, koje su postavljene u interijeru ili eksterijeru, urezuju imena donatora (navedene su i države iz kojih potječu), koji su svojim novčanim sredstvima pomogli izgradnju ili restauraciju nekog spomenika. Tako su i u prostorijama ovog muzeja na zidovima postavljene spomen-ploče s imenima donatora. Ponegdje se radi o donatorima koji su svojim sredstvima pomogli u izgradnji muzeja ili su to osobe koje su ovome muzeju donirale eksponate iz svojih privatnih zbirki. Na kraju bih se još osvrnula na jednu zanimljivu činjenicu također vezanu uz specifičnost ove suvremene arhitekture. Ovaj muzej još je uvijek nedovršen, a uvijek će postojati mogućnost njegova proširenja. Arhitektura, uklopljena u brdovit teren, omogućava dodatnu gradnju i proširenje bez narušavanja izgleda i integriteta čitavoga kompleksa. Prilikom razgledanja stalnog postava primijetila sam da prostorija u kojoj su, po svim muzeološkim pravilima (vitrine, legende, klimatizacija, osvjetljenje) izloženi eksponati, nije još u potpunosti dovršena. Zidne i stropne površine još se dovršavaju, ali to ne smeta posjetiteljima muzeja koji se koncentriraju na razgledanje muzejskih predmeta. U ovaj izraelski nacionalni muzej, iako izgrađen uz potporu brojnih donacija, uložena su velika financijska sredstva. Velika financijska sredstva potrebna su i za njegovo održavanje. Ali možda bi i siromašnije zemlje trebale učiti na primjeru ovako etapno građenog muzeja. Kada nam je financiranje za izgradnju muzejskih institucija nedostatno, gradimo etapno i uz pomoć donacija izlažimo na sličan način.

THE ISRAEL MUSEUM, JERUSALEM

During her visit to Israel in February 2003, the authoress visited numerous museums and archaeological sites - open-air museums in various parts of that country.

In the Israel Museum in Jerusalem she was especially impressed by the architecture from which all the points of interest of the permanent exhibition derive, and in this article she speaks about the fascinating architectural complex that has achieved an exceptional harmony between modern architecture and the setting.

The article speaks about exhibition activities, the permanent exhibition, as well as general information about the way in which this museum operates.
